

(א) נבחרות ס, ג נבחרות סד, ג (ב) נבחרות סד, ג (ג) נבחרות סד, ג (ד) נבחרות סד, ג (ה) נבחרות סד, ג (ו) נבחרות סד, ג (ז) נבחרות סד, ג (ח) נבחרות סד, ג (ט) נבחרות סד, ג (י) נבחרות סד, ג (יא) נבחרות סד, ג (יב) נבחרות סד, ג (יג) נבחרות סד, ג (יד) נבחרות סד, ג (טו) נבחרות סד, ג (טז) נבחרות סד, ג (יז) נבחרות סד, ג (יח) נבחרות סד, ג (יט) נבחרות סד, ג (כ) נבחרות סד, ג (כא) נבחרות סד, ג (כב) נבחרות סד, ג (כג) נבחרות סד, ג (כד) נבחרות סד, ג (כה) נבחרות סד, ג (כו) נבחרות סד, ג (כז) נבחרות סד, ג (כח) נבחרות סד, ג (כט) נבחרות סד, ג (ל) נבחרות סד, ג

תורה אור השלם

- גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אברה ודלק אין להם עוד לעולם בכל אשר נעשה תחת השמש: קהלת ו 1
- הואיב תמו ורבות לנצח וערים נחשת אבר זכרם הפה: תהלים ו 1

אמר ליה האויב פמו חרבות לנלל. דמשמע אע"פ שכבר ממו חרבות לנלל ואין יפה להוירם: אפי' רבי דעניו הוה. הכא לא נהוג עונותא ימירא דאמר משום רבי מאיר ולא רצה לומר כהדיא אמר ר"מ: **פני עדיף.** מי ששנה משנה וברייתא סדורין לו כנתינתן מהר סיני: **וחד אמר עוקר הרים.** דחריף ומפולפל צמורה אע"פ שאין משנה וברייתא סדורין לו כל כך: **רבי יוסף.** קרו ליה סיני לפי שהיו משניות וברייתות סדורות לו כנתינתן מהר סיני אלל לא היה מפולפל כרצה: **הכל לזיכין למרי חטיא.** כלומר רב יוסף הוא מרי חטיא שמשנה וברייתא סדורין לו מפי השמועה כנתינתן מהר סיני דמשנה וברייתא אצוהו דהלכתא: **אומנא לזיטוס לא קרא.** שלא רצה לנהוג שררה בעצמו כל אותן השנים שמלך רצה אפילו כהאי שררותא שלא רצה

לכדיא שום אומן צמון צימו אלל כשהוא רוצה להקיף דס' היה האומן על לצימיה דרצה וסס היה מקיף. ואית דגרסי שלא רצה לנהוג שררות בעצמו כל אותן שנים שמלך רצה כלומר שלא היה לו פנאי להקיף עצמו אלל היה עוסק כל שעה צמורה לפני רבא: **חזייה לאצני דגבס רישא.** כלומר רבא לו הרמת ראש: **נחמני פסח.** ואמור דרשא דמשמא פסקו ליה רבא. אצני קרו ליה נחמני (ואיכא דאמרי דצלשון גנאי קרי ליה נחמני כלומר עדיין אמה תלמידו של רב נחמן): **חריף ומקשא.** מתוך פלפול ימירא דסוד ליה הוה מקשה ומתקן אלל רצה בר ממנה לא הוה חריף כל כך אלס מתוך שהוא עושה ומענין יפה פסח מסקי אליכא דהלכתא:

לא היה קרב אמר לו מי הם הללו שבימיהם אנו שותים ושמותם אין אנו מזכירים אמר ליה בני אדם שבקשו לעקור כבודך וכבוד בית אביך אמר ליה גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אברה אמר ליה **האויב תמו** חרבות לנצח אמר ליה הני מלי היכא דאהנו מעשייהו רבנן לא אהנו מעשייהו הדר אתני ליה אמרו משום רבי מאיר אילו היה תמורה לא היה קרב אמר רבא אפילו רבי דענותא הוא תנא **אמרו משום ר"מ אמר** ר"מ לא אמר רבי יוחנן פליגו בה רבן שמעון בן גמליאל ורבנן חד אמר סיני עדיף וחד אמר עוקר הרים עדיף **סרב יוסף** סיני רבה עוקר הרים שלחו לתמן אויה מהם קודם שלחו להו סיני עדיף **דאמר** מר הכל צריכין למרי חטיא ואפילו הכי לא קביל רב יוסף עליה מלך רבה עשרין ותרתי שנין והדר מלך רב יוסף וכל שני דמלך רבה רב יוסף אפילו אומנא לביתיה לא חליף אביי ורבא ורבי זירא ורבה בר מתנה הוו יתבי והוו צריכי רישא אמרי כל דאמר מלתא ולא מפריד להו רישא דכולהו איפריך דאביי לא איפריך חזייה **סרבה** לאביי דגבה רישא א"ל נחמני פתח ואימא איבעיא להו רבי זירא ורבה בר רב מתנה הי מנייהו עדיף רבי זירא חריף ומקשה ורבה בר רב מתנה מתון ומסיק מאי תיקו:

הדרן עלך בהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות

אפי' אומנא לביתיה לא קרא. הרבה מהותן עם חולקין לבית האומן להקיף דם. והנבחרים קוראים לאומן ובה לביתם ובה חשפיל עצמו שלא רצה לקרוא את האומן לביתו. ורב האי גאון פ"י כר שלחו מהם סיני עדיף וחשפיל רב יוסף כבוד רבא ורצה לנהוג שררה כבוד ואפי' מקיף דם לא קרא אותו לביתו לפי שהיו עושין כל צרכי בביתו של רבא. והרמיה זיל פ"י קר חובלין שהשפיל רב יוסף את עצמו ולא רצה לנהוג שררה בפני רבא תניא רבות ענותותו עליו ועל אנשי ביתו שלא חלה אחד מהם כל חששן שמלך רבא ואפי' אומן להקיף דם לא קרא לביתו. והדין פירוש מסכתא לן: אביי ורבא ורב זירא ורבה בר מתנה הוו יתבי כמרדי והוו צריכי רישא. כלומר הו צריכין לבנות ראש עליהם לאותה שעה כדי שישנה להם ויסדר להם משניות וברייתות והם יקשו לו והוא מתוך ולפי שהיו כלם חכמים ונבונים ואינם ליתות ראשית ולא אחד מהם כפוף לחבירו ולא היה אפשר לאחד מהם לבנות את השני כדי שלא יתקצו בו שליש או רביעי. לפיכך אמרו כל מאן דאמר מלתא ולא מפריך להו רישא. אמר כל חד מנייהו עדיף רבי זירא חריף ומקשה ורבה בר רב מתנה מתון ומסיק מאי תיקו:

(א) נבחרות ס, ג נבחרות סד, ג

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

(*) הדרן עלך מסכת הוריות והדרן עלך. דעתן עלך מסכת הוריות ודעתן עלך. לא נתנשי מינך מסכת הוריות ולא תתנשי מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר בן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמתנונו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (* חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרס בר פפא רביש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויכי תחכמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיקך למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי גם חיייתי: ברוך אתה יי למדני חסידי: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משפיעים והם משפיעים. אנו משפיעים לדברי תורה והם משפיעים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכן והם עמלים ואינן מקבלים שכן. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שערותני לסים מסכת הוריות בן תעורני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלך תנחא אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וקבדו: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא. ולאחיא מתיא. ולאסקא לחיי עלקא. ולמבנא קרתא דירושלם, ולשכלל היכליה בגוה, ולמקער פולחנא נוכראה מארעא. ולאקבא פולחנא דשמאי לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה, ויצימח פרקנה ויקרב משיחא: בחייכו וביזמיוכו ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואמרו אמן. יהא שמה רבא מקבך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושיירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא. ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא. די בארתא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריבי ומזוני ריחי ופרקנא מן קדם אבדוהו די בשמאי וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמאי וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומי הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

(*) פ"י הנו על זה ומתאם בס' החיים שחבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בס' זכיות ח"א פ"ג

(**) ונסימא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף י"ש כ"ג כחוד רמזים על הזכרת שמות הללון: